

Systemy finansowania UE na rzecz zrównoważonej energii

Zachęcanie do bardziej racjonalnego, efektywnego i inteligentnego wykorzystania energii wymaga odpowiednich metod finansowania – na szczeblu UE istnieją służące temu mechanizmy.

UE wspiera inicjatywy zachęcające do wykorzystywania zrównoważonej energii za pośrednictwem programu **Inteligentna energia-Europa (IEE)** o całkowitym budżecie na okres 2007-2013 r. sięgającym 730 milionów euro. Ma on na celu zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych i zredukowanie zużycia energii poprzez wspieranie działań niezwiązanych z technologią, propagujących wydajność energetyczną, oraz nowe i odnawialne źródła energii. Program popiera również działania mające zredukować emisję gazów cieplarnianych pochodzących z transportu.

Jednakże projekty energetyczne stanowią ważny cel także dla innych programów UE, takich jak regionalne instrumenty finansowe (fundusze „strukturalne” i „spójności”), które

obejmują znaczną część całkowitego budżetu UE. Promowanie bardziej zrównoważonego wykorzystania energii stanowi bowiem skuteczny sposób dążenia do całkowitego rozwoju zrównoważonego w społecznościach lokalnych i może pomóc im w zwiększeniu konkurencyjności – są to dwa nadrzędne cele regionalnych działań UE.

Finansowanie dostępne dla małych i średnich przedsiębiorstw może zostać wykorzystane, by pomóc im poprawić konkurencyjność poprzez wdrażanie energetycznie wydajnych środków.

Wydajność energetyczna i energia ze źródeł odnawialnych wymagają opracowania nowych technologii i wsparcia ich we wchodzeniu na rynek. Środki na te cele są dostępne za pośrednictwem mechanizmów wspierania badań i technologii UE (**Siódmy Program Ramowy PR7**).

Więcej informacji: **Inteligentna energia-Europa**
http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

:: Energia a środowisko

LIFE+ (2007-13)

LIFE to unijny instrument finansowy wspierający projekty ochrony środowiska i przyrody w UE. Od 1992 roku program ten współfinansował 2750 projektów i przekazał około 1,35 miliarda euro na rzecz ochrony środowiska.

Program LIFE pozwolił w przeszłości sfinansować szeroki zakres projektów związanych z energią, obejmujących takie dziedziny jak produkcja i dystrybucja energii, przemysł i handel, budynki i gospodarstwa domowe, transport i systemy zarządzania poziomego. Nowa generacja programu na okres 2007-2013 r. (LIFE+) nadal będzie współfinansować projekty związane ze zrównoważoną energią.

Więcej informacji:

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Innowacje i zrównoważona energia

Unijny **program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP)** jest nakierowany głównie na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) i ma na celu zachęcanie europejskich przedsiębiorstw do zwiększania swojej konkurencyjności poprzez wspieranie innowacyjnych projektów oraz początkujących firm, także w dziedzinie innowacji ekologicznych. Innowacje ekologiczne definiuje się następująco: wszelkie formy innowacji zmierzające do znacznego i widocznego postępu w kierunku realizacji celu polegającego na zapewnieniu zrównoważonego rozwoju, poprzez ograniczanie oddziaływania na środowisko lub osiągnięcie większej skuteczności i odpowiedzialności w zakresie wykorzystywania zasobów, w tym energii.

:: Studium przypadku

Kontrola energetyczna w małych i średnich przedsiębiorstwach rzemieślniczych (projekt finansowany z IEE)

Ten projekt pozwolił opracować ustandaryzowane narzędzie kontroli energetycznej dla MŚP, umożliwiające im dokonywać w łatwy sposób znacznych oszczędności energii. Obejmował pięć różnych rodzajów działalności gospodarczej w pięciu państwach: stolarzy w Bułgarii, piekarzy w Niemczech, murarzy/producentów szkła/wytwórców farb w Grecji, drobnych producentów żywności w Irlandii oraz producentów mięsa w Hiszpanii.

Pozwolił wyszkolić drobnych biznesmenów tak, by uzyskali kwalifikacje „kontrolerów energetycznych” i mogli następnie sami audytować inne małe firmy.

http://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/doc/factsheets/e_check_in_craft_sme.pdf

Program CIP wspiera, ogólnie rzecz biorąc, wdrażanie innowacyjnych technologii środowiskowych, a w szczególności, za pośrednictwem modułu **Inteligentna energia-Europa**, propaguje większe wykorzystanie energii odnawialnej oraz wydajność energetyczną.

Więcej informacji: http://ec.europa.eu/cip/index_pl.htm

Podręcznik użytkownika innowacji ekologicznych CIP:

http://ec.europa.eu/environment/etap/pdfs/guidelines_for_cip_eco_innovation.pdf

:: Zrównoważone regiony

Zrównoważona energia jest jednym z najważniejszych priorytetów polityki spójności UE. Wspierają ją w szczególności dwa z trzech funduszy wspomagających rozwój regionalny – **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)** oraz **Fundusz Spójności**.

Tetrafunduszezmiernajądowzmocnienia spójności gospodarczej i społecznej w UE poprzez inwestycje mające zniwelować różnice pomiędzy regionami. Realizowane są trzy nadrzędne cele: **konwergencja** (wspieranie gospodarek najmniej zamożnych regionów); **regionalna konkurencyjność i zatrudnienie**, ze szczególnym naciskiem położonym na promowanie czystego transportu miejskiego; oraz europejska **współpraca terytorialna** (wspólne inicjatywy transgraniczne).

Więcej informacji o politykach regionalnych i systemach finansowania można znaleźć na stronach:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_pl.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/cf/index_pl.htm

Obszary wiejskie

Rozwój obszarów wiejskich może przyczynić się do realizacji celów polegających na redukowaniu emisji gazów cieplarnianych w ramach międzynarodowego porozumienia, jakim jest Protokół z Kioto. Energia zrównoważona stanowi międzysektorowe zagadnienie kwalifikujące się do finansowania w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW 2007-2013)**.

Rolnictwo i leśnictwo są ważnymi dziedzinami w rozwoju energii odnawialnej, ponieważ dostarczają surowców potrzebnych do produkcji bio-energii. Praktyki rolnictwa i leśnictwa mogą także odegrać ważną rolę w redukowaniu emisji gazów cieplarnianych. Co więcej, rozwój energii odnawialnych może także przyczynić się do dywersyfikacji gospodarek wiejskich.

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_055/l_05520060225en00200029.pdf

:: Studium przypadku

*Szkoła ogrzewana drewnem,
Niemcy (projekt finansowany z EFRR)*

Gdy bawarska gmina Walsdorf położona nieopodal Bambergu zaproponowała w 1993 roku wybudowanie nowego przedszkola, postanowiono zainstalować w nim przyjazny dla środowiska system ogrzewania biomasą zasilany wiórami drewnianymi.

System ogrzewania został od tamtej pory rozbudowany i objął sąsiadujące budynki oraz znajdujący się nieopodal dom spokojnej starości. Obecnie planowana jest budowa drugiej instalacji, by ogrzać nowy obiekt budowlany.

Lokalni rolnicy, biznesmeni oraz samorząd wspólnie założyli spółkę, która ma zarządzać instalacją i dostarczać wióry drewniane. System sprawia, że fundusze pozostają w regionie i zapewniają rolnikom dodatkowy przychód. Zużywa około 650 ton wiórów drewnianych pochodzących z lokalnych lasów, których koszt wynosi w przybliżeniu 150 000 euro, co pozwala zastąpić około 170 000 litrów oleju opałowego.

Redukcja emisji dwutlenku węgla sięga około 400 ton rocznie, a emisja dwutlenku siarki i tlenku azotu została zredukowana o 750 kg.

Więcej informacji: http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/stories/index_en.cfm

:: Badania i rozwój i źródła inwestycji

Siódmy program ramowy w dziedzinie badań i rozwoju (PR7)

Unii Europejskiej finansuje inicjatywy z dziedziny wydajności energetycznej, oszczędzania energii i odnawialnych źródeł energii. Przykładowe projekty kwalifikujące się do uzyskania dotacji zajmują się ogniwami wodorowymi i paliwowymi, produkcją elektryczności i paliwa ze źródeł odnawialnych.

Więcej informacji:

http://ec.europa.eu/research/future/index_en.cfm

Rozwój zrównoważony stanowi priorytet dla dwóch europejskich banków – **Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju**. Obie organizacje finansują projekty związane z odnawialnymi źródłami energii i wydajnością energetyczną za pośrednictwem kilku mechanizmów:

Inicjatywa **JASPERS (wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich)** jest wspólnym przedsięwzięciem Komisji Europejskiej (Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej – DG Regio), Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR) wspierającym projekty infrastrukturalne.

Dzięki zespołowi ekspertów JASPERS pomaga głównie nowym państwom członkowskim i państwom przystępującym do UE w przygotowaniu ważnych projektów infrastrukturalnych, które będą współfinansowane z funduszy strukturalnych i spójności UE w okresie planowania budżetowego 2007-2013. Wszelka pomoc udzielana jest nieodpłatnie.

Projekty środowiskowe, także dotyczące wydajności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych, są jedną z najważniejszych dziedzin objętych inicjatywą JASPERS.

Więcej informacji: <http://jaspers.europa.eu/>

Komisja Europejska (DG REGIO) we współpracy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym stworzyła inicjatywę **JEREMIE** mającą na celu poprawę dostępu do finansowania dla

mikroprzedsiębiorstw oraz MŚP na szczeblu regionalnym. Skupia się ona w szczególności na wsparciu agendy Komisji Europejskiej na rzecz „wzrostu i zatrudnienia” poprzez popieranie transferu technologii, rozruch nowych przedsiębiorstw, fundusze na rzecz technologii i innowacji oraz mikrokredyty.

JESSICA to wspólna inicjatywa Komisji Europejskiej wspierana przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Ma pomóc władzom państw członkowskich UE w wykorzystywaniu mechanizmów wspierających inwestycje w zrównoważony rozwój miejski w kontekście polityki spójności oraz stwarzać nowe możliwości.

Zachęca się władze wykonawcze państw członkowskich do wykorzystania części środków przyznanych z Funduszu Strukturalnego na pewne formy pomocy zwrotnej – głównie wspierane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Co więcej, w niektórych przypadkach istnieje możliwość skorzystania z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w celu inwestowania w Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich (Urban Development Funds – UDF), by przyspieszyć inwestycje w obszary miejskie.

Więcej informacji: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jessica_en.htm

Ponadto **Finansowy Instrument Podziału Ryzyka (Risk Sharing Finance Facility – RSFF)** stanowi najnowszą inicjatywę z serii wspólnych przedsięwzięć EBI i Komisji Europejskiej. Ma na celu udzielanie silnego, dodatkowego wsparcia projektom na rzecz badań, rozwoju i innowacji w Europie. Pierwsze operacje finansowe RSFF skupiają się na technologiach energii odnawialnej, które są priorytetowymi celami kredytowymi Banku na rok 2007.

Więcej informacji: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm

Więcej informacji: Europejski Bank Inwestycyjny:

<http://www.eib.europa.eu/>

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju:

<http://www.ebrd.com/about/index.htm>

:: Czym jest ManagEnergy?

ManagEnergy to inicjatywa Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Energii i Transportu finansowana z programu Inteligentna energia – Europa. Ma ona na celu wspierać lokalne i regionalne działania dotyczące wydajności energetycznej i odnawialnych źródeł energii poprzez warsztaty szkoleniowe i wydarzenia on-line. Ponadto, informacji dostarczają studia przypadku, dobre praktyki, ustawodawstwo europejskie i inne programy.

ManagEnergy jest również europejską siecią lokalnych i regionalnych agencji energetycznych (LEA). Agencje te promują wprowadzanie dobrych praktyk w zakresie zarządzania energią, wspierają zachowanie równowagi ekologicznej, zapewniają informacje i porady, a także oferują inne usługi w zależności od lokalnych potrzeb. www.managenergy.net

Klauzula o wyłączeniu odpowiedzialności i nota o prawach autorskich dla zestawu informacji programu ManagEnergy

Niniejszy zestaw informacji został opracowany w imieniu Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie gwarantuje dokładności danych i informacji w nim zawartych, ani nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek ich użycie.

© Wspólnoty Europejskie, 2008

Reprodukcja dozwolona pod warunkiem podania źródła.

K O M I S J A
EUROPEJSKA